

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANER-

bladet

MÅNEDSSKRIFT FOR SORANSK SAMFUND
ÅRGANG 79, NR. 6 . JUNI 1994

BATØK trofæet

Jubilarer (og alle andre interesserede) se her:

Ved særlig velvilje og imødekommehed har Soranerbladet fået allernådigste tilladelse til at »låne« vænget d. 18. juni.

Her kan man - mod erlæggelse af et ubetydeligt beløb i forhold til det opnåede få en rundvisning i Hauchs Physikalske Kabinet - og iøvrigt glæde sig over det smukke interiør samme sted.

Lektor Jørgen From Andersen har overtaget opsynet med samlingerne efter Hemming Andersen og vil varetage, evt., uddelegere omvisningen til kyndige elever, hvis tilstrømningen skulle sprænge alle rammer.

Da der givetvis opstår ventetid, vil denne kunne tilbringes med

VINSMAGNING

samme sted. Her vil der blive lejlighed til er erkundige sig om kvaliteten af den Soranervin, som Classic Wine import i Sorø er leverandør af.

Vinen er en aldeles fremragende St. Emilion - et stort Cru og samtidig en ret god årgang. Vinen sælges i kartonner á 3 flasker. Næppe nogen - måske bortset fra Aton, Chateau Lilleknold, havde drømt om at se Akademi-bygningen forklædt som vinslot!

OBS OBS OBS

Soransk Samfund har udvirket, at translokationen og dimissionshøjtideligheden i Sorø kirke bliver optaget af fjernsynet, som vil bringe klip herfra dels i den landsdækkende avis, med et indslag om 80-års jubilaren *Hermod Lannung*, dels lokalt, med et indslag om Vængets åbning på jubilæumsdagen den 18. juni.

Det for os vigtigste er dog, at vi får stillet bånd til rådighed til videresalg til interesserede. Er du interesseret i en kopi af ca. 35 min. varighed, så udfyld og indsend det vedlagte kort.

Prisen vil blive 150 kr. for båndet. Ved tilsending sædvanlig porto.

Lad blot familiens Video-recorder blive hjemme - det bliver alligevel aldrig tilnærmelsesvis så godt som det, de professionelle kan klare!!

Støt Samfundet og køb dette tilbud!

Chr. Tom-Petersen
Academia Sorana

efter tegning af Christian Tom-Petersen

SORØNER-BLADET

JUNI 1994 79. ÅRGANG NUMMER 6

Om at jubilere ...

Det er forår igen - det er, som om man oplever foråret lidt mere intenst for hver år, man bliver beskåret at få forærende et nyt år. Det er ihvertfald sikkert & vist, at jeg oplever foråret mere og mere fantastisk, jo ældre jeg bliver. Egentlig har jeg aldrig haft den fornæmmelse, som *Scherfig* har givet udtryk for i sin roman »Det forsømte forår« - det har aldrig fået lov til at gå til spilde, og da slet ikke i sin tid i Sorø, hvor vi nok tog nøtterne til hjælp, da det knep med det græske, men hvor søvnbehovet slet ikke havde de dimensioner, det har idag. Og jeg tror nok, at vi ikke gik så højt op i det dengang, som de unge gør det idag, men det er en påstand. Det kan være, at vi oplevede eksamenstiden en smule under indtryk af de mange, som kom til byen for at fejre deres jubilæum. Feststemning og glæde. Besøg på alumnaterne med deraf følgende overraskelser: »Se, der ligger en femmer under min hovedpude«. »Se her, er det ikke fantastisk, jeg har lige fundet en daler

i min natpote!« Juni måned er jubilæumsmåned - og eksamensmåned, men i den rækkefølge!

Og vi møder så op i Sorø for at fejre de fastlagte terminer for vores afgang fra skolen: 10-25-40-50-60 og i år sandelig en 80 års jubilar. At tænke sig, at *Hermod Lannung* blev student i 1914 - det år, den første verdenskrig brød ud, den krig som bar de kolosale ændringer i øst-Europa i sit skød - og som gav stødet til *Hermods* livsindsats i Rusland, blandt flygtninge. Joh, her cementerede vi århundredet som flygtningenes århundrede. Og nu hvor århundredet skrider mod slutningen, kan vi fastslå, at det blev flygtningenes århundrede: Vel mere end 2, 4 mia. har været på flugt fra det ene eller det andet. Måtte vi dog engang opleve en periode, hvor folk ikke skal forlade hjem og land for at undgå at blive slået ihjel, fordi de er etnisk i mindretal. Men det er nok en utopisk tanke: Har vi ikke alle lært, at de aparte skal kanøflæs? Gid vi ville forstå, at de skal hjælpes!

ERLING NEDERLAND

VISUALISE ring: 56 26 70 08

STEVNSVEJ 34 . VALLØSTRAND . DK 4600 KØGE

Hilker på Sorø Akademi - restaureringer 1976 - 91

af malermester Asger Larsen

Hvem var denne Hilker? Det spørgsmål er jeg blevet præsenteret for mange gange gennem årene, og jeg vil derfor tillade mig at indlede med en præsentation af denne geniale dekorationsmaler, tegner og farvesætter.

Georg Hilker (1807-75) - dansk kunstner, som især er kendt for rumudsmykninger på bl.a. Københavns Universitet, Carlsberg Glyptoteket, Det Kgl. Teater og Sorø Akademi. Hilkers dekorationer og farvesætninger er i høj grad inspireret af pompejansk stil og den på hans tid herskende interesse for Italiensk renaissance. Disse stilarter har Hilker på allerfineste måde formået at tilpasse vore breddegrader, så alt fremtræder med skyldig hensyntagen til inspirationskilderne og det sted, hvor udsmykningen kan ses. Hilkers farvesætninger er så rigtige og indlysende, at alle med interesse herfor til stadighed kan lade sig inspirere af hans kunnen.

Istandsæt 1906 - 20

Efter genopførelsen af Sorø Akademis Hovedbygning i 1827 og Hilkers udsmykning af samme i perioden 1857-71, (dog ikke festsalen, som er bygningens arkitekt, P. Mallings, fortjeneste), stod udsmykningerne uberørte frem til 1906, hvor Malerfirmaet C. Møllman & Co., København, påbegyndte en istandsættelse. Arbejdet blev udført i skolens sommerferier og strakt sig til 1920.

I årene herefter blev der kun foretaget de allermest nødvendige reparationer, men fra omkring 1960 begyndte man for alvor at drøfte nødvendigheden af en egentlig restaurering. Økonomien var hele tiden det springende punkt, men i 1976 blev den første restaurering alligevel gennemført i forbindelse med åbningen af bygningens forhal (vestibule) for skolens elever.

Væggene og det ådrede træværk blev nyopmalet, imiteret sokkel og loftgesims blev restaureret, loftfladen blev nødtørftigt repareret.

Ved samme lejlighed blev glasdørene med udsyn til søen isat.

Udsnit af trapperummets pragtfulde loft på beletagen.

Lofidekoration, Røde Sal.

Herefter tog man i 1982 fat på den smukke Gule Sal (lærerværelset) med de okkergule vægge og hvide træværk. Både denne restaurering og restaureringen af Forhallen blev udført, medens kgl. bygningsinspektør Niels Koppel endnu var skolens arkitekt.

Gennemgribende istandsættelse

Og endelig - det var i efteråret 1982 - blev der på foranledning af skolen og kgl. bygningsinspektør Karsten Rønnow foretaget en foreløbig vurdering af økonomien omkring en egentlig restaurering af bygningsens andre lokaler. Bedømmelsen blev foretaget af overkonservator Ove Alkærsig og undertegnede, og vi kom til det resultat, at der kun var én farbar vej:

En gennemgribende istandsættelse med nænsom hånd. Vi formodede, at der var ganske meget tilbage af Hilkers originale arbejde efter restaureringen i 1906-20. Hvorvidt der kunne tilvejebringes midler til en omfattende restaurering af denne art, var på det tidspunkt ganske uvist.

Røde Sal

I forsommeren 1987 blev der så givet grønt lys for restaureringen af Røde Sal (Lovsangssalen). Denne sal er et af Hilkers allerbedste rum. Arbejdet begyndte med at konservator Jørgen Høj Madsen foretog en farvearkæologisk undersøgelse, som dannede basis for istandsættelsen. Det buede kassetteloft med fugle på forgyldt bund trængte voldsomt til en fastlægning af løse partier og grundig reparation af vandskader. Kasettebunde og fuglemotiver kunne i hovedsagen bevares, men omgivelserne og den blå kantfrise blev nyopmalet. Ligeledes blev vægge og træværk malet. De imiterede pilastre på væggene blev restaureret. Sluttelig blev plankegulvet afslebet og ludbehandlet.

Spisesalen

Nu var der for alvor taget hul på arbejdet. I 1988 blev spisesalen istandsat. Her har Hilker forestillet sig, at man kunne sidde i loggia's kølighed og spise. Det tredelte loft med malede humle- og vinranker på spali-

er danner en lysende kontrast til den mørke okkerfarve på væggene. Vindues- og murfalske er som en morsom kontrast til dette italienske miljø udsmykket med danske bærfrugter. Der lå et vældigt arbejde og ventede på os her. Især loftet var meget skadet og nedbrudt, men det lykkedes os at bevare hovedparten af de oprindelige dekorationer i rummet. Der var fremsat ønske om en lysere vægfarve, men da loftet var næsten færdigt, var alle enige om at bevare den oprindelige farvesætning.

Stemmegaffel for farvesætningen

I efteråret 1990 blev der så bevilget midler til istandsættelse af Østrappe, Hovedtrappe, Stengangen og Vestgangen på 1. sal. Jørgen Høj Madsen foretog igen farvearkæologiske undersøgelser med en fyldig rapport som resultat.

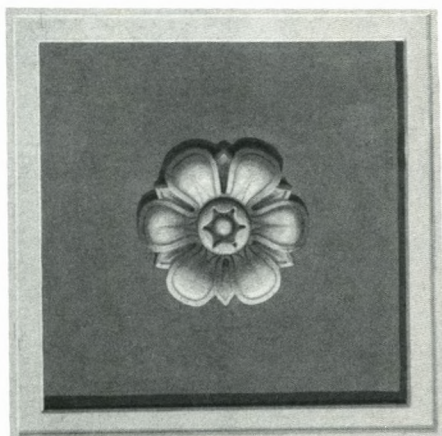
Jeg spurgte ham, hvorledes vi skulle opfatte og forholde os til hans rapport og han svarede: "I skal bruge mine afdækninger og min rapport som en slags stemmegaffel for jeres farvesætning".

Dette råd viste sig at være ikke alene inspirerende, men også ansvarsformidlende. Arbejdet forløb gnidningsløst med vældig interesse fra skolens side og godt samarbejde med Karsten Rønnows Tegnestue.

Østrappens udsmykning med kvaderbemalede vægge i sandstensimitation er vist nok arkitekt P. Mallings værk. Her findes ingen loftdekorationer, kun en imiteret gesims. Væggenes tilstand var meget dårlig, så en total nyopmaling var nødvendig. Vi måtte nyinddele og marmorere i de oprindelige grå nuancer.

Stengangen

Stengangens loft med kassettebemaling var også meget medtaget af revnedannelser og vandskader. Hele loftet med gesimser, friser og de blå kassettebunde blev opmalet. Rosetterne og de sorte felter med fuglemotiver blev restaureret. Også her kunne størstedelen af den oprindelige dekoration bevares. Væggene mellem de dekorerede vægfelter blev opmalet, og vægferterne restaureret i nødvendig omfang. Vægfrisen

Loftsdekoration, vestgangen.

med profilafrækning (imiteret vægliste) blev opmalet sammen med døre og paneler.

Hovedtrappen og Vestgangen på 1. sal er malet efter samme principper som på Stengangen. Dog må det pointeres, at Hovedtrappens øverste loft er af særlig fornem karakter. Sammen med loftet i Røde Sal udgør disse to dekorationer efter min mening de fornemste indslag i udsmykningen af hele bygningen. Loftet står med fire griffer på blå felter og en meget flot midterroset. Loftet er omgivet af en meget flot gesims bestående af konsoller på hvis forside, der er malet akantusblade. Gesimsen hviler på en platte med en malet allagrecque. Ca. 1/4 af loftet var vandskadet, og desuden var der dybe revner flere steder. Gesimsen måtte i hovedsagen nyopmales men det lykkedes at bevare det meste af den øvrige dekoration.

Arbejdet blev gennemført som beskrevet under Stengangen.

Festsalen

Herefter troede vi, at der ikke skulle udføres mere, men i løbet af foråret 1991 bevilgede Stiftelsen Sorø Akademi midler til istandsættelse af festsalen.

Festsalen er et typisk nyklassisk rum og står som arkitekt P. Malling har skabt det. Loftet er et pompøst kassetteloft med fornemme gesimser med æg- og perlestaffe

udført i stuk. Festsalen er iøvrigt det eneste rum i hele bygningen, som har stuk - alt andet er malet i grisaille-teknik (rosetter, ranker m.m. er malet i hvid/grå nuancer).

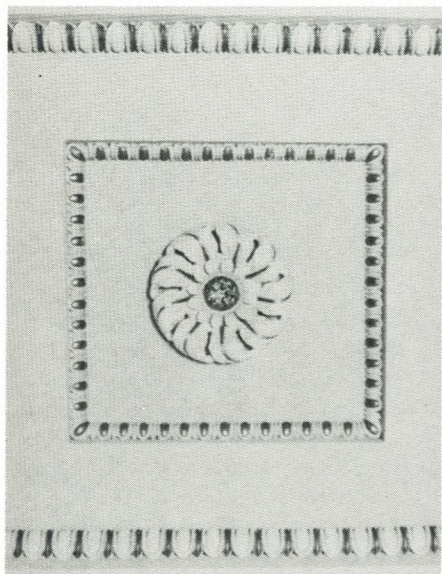
Hele salen er holdt i de samme nuancer, men loftet er i limfarveteknik og væggene i oliefarveteknik. Loftet blev nyopmalet, men forgyldninger udsparet og restaureret. Der var en del diskussion om, hvorvidt der var tale om tre eller fire nuancer i salens farver. Dette spørgsmål blev besvaret, da man afmonterede kongebillederne. Det viste sig nemlig, at der på en af bagklædningerne var en fin lille tegning, som viste brogen af fire nuancer.

Herefter blev salens vægge genopmalet og forgyldningerne restaureret. Dørfladerne har oprindeligt været ådret egetræ, men man foretrak at nyopmale i den næsten hvide farve med guldstaferinger. Den optiske virkning af salens farver er venlig lysgrå med velafpassede mængder af forgyldning. Faktum er dog, at alle nuancer i vir-

keligheden er svagt grårosa, og dette er årsagen til det lyse og varme synsindtryk.

Hermed blev der sat punktum for den foreløbige restaurering af Sorø Akademis Hovedbygning. Om der i overskuelig fremtid kan skaffes midler til istandsættelse af Grønne Sal, Røde Gang og loftet i Blå Gang er et åbent spørgsmål.

At det blev mig, der fik til opgave at lede og udføre disse spændende og krævende arbejder, var opfyldelsen af en mangeårig drøm og ambition, som jeg ikke havde troet kunne realiseres i så stort omfang, som her beskrevet. Arbejdet er naturligvis ikke udført af mig personligt, men med deltagelse af de fleste af mine mangeårige medarbejdere. Det har været specielt positivt også at have kunnet inddrage en række lærlinge i arbejdet og dermed give dem et indblik i de komplicerede teknikker, et sådant arbejde kræver. En stor og givende opgave er afsluttet.

På dette udsnit kan man se stukarbejderne i det pompøse kassetloft.

Festsalen er det eneste rum, hvor der er anvendt stuk - alle andre rum er udsmykket i Grisaille teknik.

**Datidens charme,
nutidens boligkomfort med...**

**FROVIN dannebrogsvinduer
FROVIN palævinduer
FROVIN koblede vinduer og døre**

frovin
vinduer og døre

Ellemosevej 5 A
Ugerløse
DK-4400 Kalundborg
Tlf. 53 50 41 41
Telefax 53 50 40 21

Udsnit af loftudsmykningen i spisesalen udført i pompeiansk stil.

Besøget i Folketinget hos Hans Engell

Formanden tog selv imod uden for Folketinget, efterhånden som medlemmerne dukkede op. Vi blev dirigeret ind til Snapstinget, hvor de, der var tidligt nok på den, kunne nå en snak og en drink med gamle kammerater.

Da alle var kommet, begav vi os på rundvisning kyndigt anført af folketingsbetjent *Jens Martensen*. Vi så op til flere grundlove, malerier af den grundlovsgivende rigsdagsforsamling og tidligere statsministre samt et maleri, som fordums kunne beundres af alle soranere, men som pt. kun kan nydes af en enkelt soraner i hverdagen. Det er henholdsvis *Harald Jerichaus* »Den lydiske slette i omegnen af Sardes« og *Hans Engell*.

Efter rundvisningen spiste vi i Snavstinget. Hovedretten var kylling, og priserne var rimelige. *Morten Nørgaard* konstaterede dog, at Snapstinget højst kan få to mandater for den kulinariske del!

Mødet med *Hans Engell* fandt sted i det Konservative Folkepartis mødelokale, og der var lige akkurat pladt til de 45 gæster, der var kommet.

Hans Engell begyndte med at læse op af *Holberg* (»Der politische Stockfisch«) som optakt til emnet »En soraner som politiker«. Derefter fortalte han lidt om lokaliteterne, der, som *Hans Engell* sagde, minder om Sorø ved, at der er meget gammelt mellem nyt. Et interessant faktum er, at man ved at gå igennem ministerierne kan komme tørskoet fra Christiansborg helt ned til vandet. Ved samme anledning kan man konstatere, at Industriministeriet nu ligger, hvor det gamle Forsvarsministerium lå. Som *Hans Engell* siger, et tydeligt tegn på sædernes forfald!

Hans Engell fortalte, at han, da han gik på skolen, vaklede mellem en kommende karriere som officer eller jurist. Dengang skulle man imidlertid være matematiker for at blive officer, og da *Hans Engell* var sproglig og havde *Blems* ord præsent: »Matematiker blif du skú aldrig!«, be-

Axel Beck og Jan Wiuf drøfter Hans Engells fremtid.

gyndte han at studere jura i 1967. Da det forekom ham for virkelighedsfjernt, besluttede han at gå journalistikkens vej. *Hans Engell* blev udlært på Berlingske Tidene - faget var dengang en mesterlære - og sad nogen tid på bladets politiske redaktion. Det var *Poul Schlüter*, der headhunted ham til posten som chef for den konservative pressetjeneste, hvor han sad i fire år. *Hans Engell* var kun 33 år gammel, da han fik tilbudt posten som forsvarsminister. Da han sagde ja, mindede *Poul Schlüter* ham om, at de skulle op til Dronningen, »så husk at tage mørkt tøj på!« Arme *Hans Engell* han tog det som sit første mistillidsvotum til sin påklædning. Ved omtalte lejlighed mødte han også *Hendes Majestæt Dronning Ingrid*, der sagde til ham: »Det er et stort ansvar for så ung en mand«, hvilket virkeligt mindede ham om, hvad han havde påtaget sig: et budget på 13 mia. kroner. Men det gik jo som det skulle; *Hans Engell* sad i 5 år som forsvarsminister. Den første gang, han skulle indtage sit nye embede, stødte han imidlertid på det problem, at vagterne uden for ministeriet stoppede ham og spurgte ham, hvad han skulle der?! »Tjaa, øh, op og være minister«, svarede den nyligt tiltrådte *Hans Engell*. Senere skulle *Hans Engell* også blive justitsminister i 3 1/2 år. Selv om

han hverken blev officer eller jurist, endte han op med at tjene på begge områder aligevel.

Men hvordan er det så at være politiker? *Hans Engell* fortalte, at det i hvert fald er uforudsigeligt. Der sker noget nyt hver eneste dag. Det er i vore dage et fuld-tidsjob, der indehaver den særlige charme, at man kan specialisere sig inden for områder, man er særligt interesseret i. Det er imidlertid ikke muligt at have en erhvervskarriere samtidig med, at man er politiker. Erhvervsfolk kan under omstændigheder begå sig godt i politik, som for eksempel *Niels Wilhjelm*, men det kræver en vis omstilling, for beslutningsgangene inden for de to områder er meget forskellige, og arbejdsmønstret er et andet i politik, end det er inden for erhvervs-livet. I de senere år er mediebilledet ændret drastisk - medierne går tæt på, helt ind i folks hjem. Store politikere som *Christmas Møller* og *Stauning* ville have svært ved at begå sig i de moderne medier. *Hans Engell* havde en gang sine døtre, der dengang var i den skolepligtige alder, med på en tur i Helsingør. Da de gik forbi en kiosk, så de Ekstra Bladets forside, der med kæmpe typografi proklamerede, at: ENGELL ER FULD AF LØGN. *Hans Engell* var meget naturligt bekymret for døtrenes reaktion, men blev dog beroliget, da den ældste datter uden videre sagde: »Far, har de først fundet ud af det nu?!«

Hans Engell tog også fat i kliche-spørgsmålet om, hvorvidt politikere arbejder, og »hvorfor de aldrig sidder i folketingssalen?« Beslutningerne træffes stort set ikke i folketingssalen, men ved møder og i udvalg. Salen er dermed ikke nogen målestok for de enkelte folketings-medlemmers flid. Arbejdet foregår ved utallige møder over hele landet, ofte også langt ud på aftenen. At være politiker er ifølge *Hans Engell* at søge indflydelse på udviklingen via debat. Man behøver således heller ikke være officer for at være en god Forsvarsminister. Et klart politisk syn unødvendiggør en detaljeret faglig indsigt. En minister er jo den politiske le-

der - ikke den øverste departementchef i ministeriet. Ministre i Danmark træffer et væld af konkrete afgørelser og udfylder den lovlige margin på ressortområdet.

Da vi gik over til spørgetiden, fremkom der en mængde interessante spørgsmål, som her ikke er medtaget enkeltvis, men må fremgå af følgende synoptiserede udtalelser fra *Hans Engell*. *Hans Engell* mente, at opsvinget var glimrende, men desværre ikke kan ses i beskæftigelsestallene. De er kun forbedret via orlovsordninger og en stigning i antallet af offentlige ansatte. Under de nuværende forhold vil skatten stige i 1996, da alt dette ikke kan finansieres, med mindre der kommer flere i reelt arbejde. Samfundet er for ufleksibelt; der er en kæmpe ledighed, og samtidig er der virksomheder, der ikke kan få de folk, de har behov for. Ledigheden er varierende, både hvad angår ledighedsperioden og hvem, der er ledig på arbejdsmarkedet. For eksempel, sagde *Hans Engell*, findes der husmødre, der er meldt ledige, men som ikke ønsker at komme i arbejde. En større lønspredning kunne bringe flere i arbejde, og man kunne eventuelt kompensere de mindre lønninger via skatten. Rådighedsbegrebet skal strammes op, mener *Hans Engell*, således at man skal tage imod jobtilbud, der er beslægtede med det, man er uddannet til. Systemet med overførselsindkomster, der er på linie med rigtige lønninger, er ikke funktionsdygtigt i længden. I fremtiden kan man ellers påregne, at endnu flere jobs vil forsvinde til Asien og Østeuropa grundet en billig produktion til lave lønninger. Derfor bør der satses massivt på uddannelse. Adgangsbegrænsningen skal helt væk, og erstattes af stopprøver overalt. Der skal et generelt løft i alle uddannelser lige fra folkeskolen til de højere uddannelser, samt til forskning. Da *Hans Engell* for nylig havde været til et møde i provinsen havde han fået følgende, klare besked: »Danmarks to eneste råstoffer er jord og hjerne - desværre blander I dem for meget inde i Folketinget.

Hans Engell mener ikke, det er nød-

vendigt at bibeholde alle de nye ministerier. Forskningsministeriet kunne eventuelt være interessant at opretholde. I så fald skulle det ikke være i sin nuværende form, hvor det er slået sammen med Kirkeministeriet, og der således er »horizontal og vertikal kommunikation på én gang«.

Om Nordisk Råd mente *Hans Engell*, at udviklingen havde stået lidt i stampe i de senere år på grund af Danmarks medlemskab af EU samt de forskellige holdninger til forsvarspolitik. Imidlertid har der været og er fortsat et godt samarbejde i Nordisk Råd, hvor man ikke skal forglemme pasunion, frie pensionsoverførelser, frihed til at bosætte sig, som man vil inden for medlemsstaterne samt det vigtige kultursamarbejde. I den kommende tid vil europadimensionen blive vigtig for de øvrige nordiske lande, og det hidtil central- og sydeuropæisk dominerende EU vil få kvalificeret modspil med fællesnordiske initiativer.

Hvad angår udviklingen efter murens fald, mente *Hans Engell*, at den var overvejende positiv med øget frihed og markedsøkonomi, men til gengæld også, at den er præget af politisk ustabilitet, da der stadig er faremomenter som *Sjirinovski*. Af denne grund skal vi opretholde et forsvar, der er i stand til at deltage internationalt med topudstyr og topuddannelse og i øvrigt hjælpe østeuropæerne så meget, vi overhovedet kan. Med hensyn til menneskerettigheder mener *Hans Engell*, at politikerne ikke må give køb på dem under nogen omstændigheder, og at erhvervsfolk stadig kan handle med hinanden uden nødvendigvis at føre udenrigspolitik.

Med hvad med det meget omtalte opsving? Opsvinget er naturligvis glimrende, men det kan ende med at bryde som en sæbeboble, hvis man ikke er varsom. Kampen om den kommende regering vil komme til at stå mellem VK med støtte fra Fremskridtspartiet og en Socialdemokratisk/Radikal regering med støtte fra SF. *Hans Engell og Uffe Ellemann-Jen-*

sen har aftalt ikke at gøre det til et afgørende personspørgsmål, hvem der evt. skal have hvilken ministerpost. Før det overhovedet kommer på tale, skal der tælles stemmer.

Der var flere spørgsmål på tapetet, men Eders udsendte håber at have dækket de vigtigste områder. Tilbage er der blot at nævne, at forsamlingen som sædvanligt afsang »Jeg veed et sted« samt at Soransk Samfund kvitterede for denne spændende, hyggelige og informative aften med en symbolsk gave til *Hans Engell* i form af en soranernål.

Venlig hilsen til alle

Tatzelwurm.

Holbergs Hamlet

Inden for én og samme uge har man i London kunnet se hele to Holberg'ske komedier opført på teatret. Den ene er »Erasmus Montanus« på Greenwich Studio Theatre - både ensemblet og iscenesætteren *Julian Forsyth* er nomineret til de såkaldte London Fringe Awards. Den anden er: »Jeppe på bjerget« på Gate Theatre - en ikke særlig morsom forestilling ifølge kritikken. Den forklarer ikke hvorfor *Jeppe* er det danske sidestykke til Hamlet - som The Times udtrykker det.

SAAB

Oldtimers
Specialbiler

**SAAB 96 og 99
totalrenoveres
og
sælges med garanti**

NIELS THIELE

Automobiler
3660 Stenløse
Tlf. 42 17 00 72

Nok havde *Olaf Koester S 54* i sit indlæg i Soranerbladet i marts 1989 omtalt, at *Jerichaus* billede, »Den lydiske slette i omegnen af Sardes« skulle til Christiansborg, men vi havde vel næppe regnet med at se billedet under rundvisningen. Det hænger ikke så godt som i Sorø lysmæssigt, men her er rigelig plads på gangen henne i Statsministeriets Christiansborg-afdeling. Det indholdsmæssige følger sig dermed smukt til den generelle opfattelse af netop denne gang, som ofte har haft karakter af en ørkenvandring...

Man kunne opfordre *Jeff* (se Soranerbladet maj nr. 1989) til at søge fra kommunalpolitikken til det landspolitiske: Billedet hænger ved siden af det konservative partiværelse...

Her ses *Olaf Koester* omkring 1950. Billedet er taget på store plads i retning af tennisbanerne, som jo nu er erstattet af de nye alumnater. Gad vist, om vi osse om 50 år vil sige: De nye alumnater?

Jeff afventer pigen på Sorø Banegård 1953.

Soranerfrokosten den 5. maj 1994

Deltagerne var følgende: *Hauerslev (23), Dan Fink (27), Stauning (29), Holm-Petersen & Waagstein (31), Poul Nielsen (34), Bjørn Bruunstad, Torben Balstrup, Jørgen Djurhuus, Mogens Deichmann, Niels Thiele alle (45), Arne Krog (46), Morten Nørgaard (54), Carsten Mikkelsen (57), Niels Ulrik-Kopp (58), Peter Muxoll (59), Poul Andersen (60), Hans Kiesow (73).*

Det hele begyndte med, at Morten Nørgaard, reducatour extraordinaire, forelagde forskellige formidable forslag på nye forsider på den familiære Phønix-fanzine for feed-back blandt frokostgæsterne. Vores flamboyante Phugl var fremdeles det dominerende element i forslagene, men der var nu også forsider med skolebygningen, svaner indlagt i typografien samt et design med en fønix-knap. Efter endt research i Pragh har Morten besluttet sig for den forside, der prydes af nærværende nummer.

Morten fortalte i øvrigt, med tanke på Soranerbladets fremtid, at han i stedet for at være Imperator Illustrius Unicus kunne tænke sig et triumvirat, der kunne styre bladet; én til annoncer, én til økonomi, og én til selve redaktionen.

Som sædvanlig var der tale om de nye Soranerbiografier. *Carsten Mikkelsen* tilbød at være hjælper som koordinator i de Forenede stater, for eksempel med personersøgninger og lignende. *Carsten*, der i mange år har været *financial wiz* med basis i San Fransisco, har på det sidste forlagt sine forretninger til Texas og Hamburg, Tyskland. Han beskæftiger sig med finansiering af ejendomme og kunne berette, at der for tiden ikke er megen gang i Californien og Tyskland.

Dagens taler var *Peter van Wylich-Muxoll*, blandt andet kaldet *Muxoll*. *Mux* berettede, at han havde en fortid i en vis opdragelsesanstalt midt på Sjælland, efter hvilket han via flyvevåbnet var endt i SAS. Det var første gang, *Mux* var til frokost i Soransk Samfund, idet han var

headhunted til at fortælle noget interessant. Han ønskede dog ikke at fortælle de-cideret om sig selv, hvilket han gjorde klart med følgende anekdote: »Et ægtepar går en tur på stranden. Solen går langsomt ned. Efter en rum tid siger manden: »Nu har du talt om dig selv en halv time!«, hvortil konen uden tøven replicerer: »Det er også sandt; nu er det din tur til at tale om mig!«

Mux foreslog derfor, at han ville berette om en meget speciel opgave, han havde fået ansvaret for i SAS-regi. Opgaven bestod i at fungere som personlig kontakt mellem luftkaptajn *Stefan Rasmussen* og omverdenen efter den velkendte flyulykke, hvor sidstnævnte med bravour landede et havari-ramt fly og reddede alle passagererne. Umiddelbart efter ulykken blev der nedsat en krisestab, og *Stefan Rasmussen* fik et tilbud om psykologhjælp. Det var et tilbud af den type, man ikke kan sige nej til, en slags frivillig påtvunget behandling. Grundende til en sådan krisebehandling er velkendte blandt folk med traumatiske oplevelser. Luftkaptajn *Rasmussen* havde styret flyet under hele fire minutters uafbrudt dødsangst. Dødsangst er normalt noget, man kun føler i få sekunder ad gangen. Efter landingen havde *Stefan Rasmussen* levet med et helt døgn angst for på én eller anden måde at have været skyld i ulykkens årsager. Derudover kommer det faktum, at man ikke i sådanne situationer kan forklare sin familie de tekniske finesser og problemer. Derimod kan man umiddelbart benytte en kollega som karambolebande for sine tanker. Det var i denne kapacitet, *Mux* fortrinsvis skulle virke, omend han også fungerede som presseagent. *Mux* tog imod *Stefan Rasmussen* i Danmark, da denne ankom fra Stockholm. *Mux* lavede en slags kontrakt med *Stefan Rasmussen*, der bestod i, at *Mux* ville være til rådighed som samtalepartner 24 timer i døgnet den første måned med gradvis nedtrapning. Kontrakten bestod også i, at der ikke måtte føres nogen »pointtavle« for tjenester, så deres

venskab ikke skulle lide under det senere. I den slags situationer opstår der et afhængighedsforhold, og meningen er, at dette skal nedtrappes så hurtigt, det kan lade sig gøre efter omstændighederne. *Mux* var dermed også mellemmand mellem *Stefan Rasmussen* og psykologen, som *Mux* kendte på forhånd. Det skulle vise sig at blive et godt samarbejde, hvor der hurtigt opstod en rutine, hvor *Mux* hjalp til ved at fortælle psykologen, hvad han huskede om *Stefan Rasmussen* siden sidste samtale, såsom dennes bekymringer, eventuelle mærkværdigheder og andre observationer. Dette var væsentligt mere interessant end at fungere som chauffør og presseagent. Da *Mux* havde deltaget i døgndrift i 2 måneders intensiv krise/traumebehandling, sagde psykologen til ham: »Du kunne vist også trænge til at komme i behandling«, hvilket ifølge *Mux* var en god ide, da hele processen havde været strabadserende også for ham. Alle disse oplevelser har resulteret i, at *Mux* nu overvejer at gå på førtidspension og eventuelt starte en konsulentgruppe sammen med psykologen til rådgivning af virksomheder vedrørende krisebehandling, mens *Stefan Rasmussen* har startet en meget målrettet politisk karriere.

Mens den del af sagen gik, som den skulle, opstod der imidlertid uforudsete problemer under selve processen. SAS havde som nævnt bedt *Mux* repræsentere sig vedrørende *Stefan Rasmussen*, men glemt at gøre hele organisationen bekendt med *Mux*'s ændrede status. *Mux* blev dermed fortsat betragtet blot som pilot. Dette havde en obstruerende virkning på hele processen i forhold til SAS. Dette skyldes formentlig, at SAS ikke var indstillet på, eller havde en eller anden form for permanent kriseberedskab.

Det viste sig, at de berømte pyramider, der ifølge *Jan Carlson* skulle væltes, blot var vendt en omgang og landet med spidsen opad igen.

Venlig hilsen

Tazelwurm.

Fra Mux's fortid i flyvevåbnet - maskinen er dog en T38.

Hauch-samling skal blive i Sorø

Hauchs Physiske Cabinet skal blive i Sorø.

-Vi har diskuteret sagen flere gange, og det er ikke min opfattelse, at der er uenighed om det spørgsmål i stiftelsens bestyrelse, siger rektor for Sorø Akademi, Erling Kristensen.

Påskelørdag fortalte vi om Sorø Turistforening, der frygter, at Hauchs samling af gamle fysik-instrumenter skal blive flyttet fra byen, når Sorø Akademis Stiftelse ved næste årsskifte rykker fra H. C. Andersen Boulevard i København til Sorø - stiftelsen overvejer at flytte ind i stueetagen på Vænget, hvor Hauch-samlingen i dag har hjemme.

Ligeledes har turistforeningen hørt at det nye naturvidenskabelige museum i Århus atter har ytret interesse for samlingen - men det forlydende er ikke korrekt. Århus-museet var som tidligere omtalt i Dagbladet inde i billedet for et års tid siden eller lignende, men dengang sagde akademiet nej tak til den mulighed, og emnet har ikke været til debat siden, fortæller rektor. Museet i Århus er netop åbnet og har ikke umiddelbart plads til Hauch-samlingen.

Det er rigtigt, at stiftelsen overvejer at flytte ind i Vænget, ligesom den også overvejer at leje lokaler ude i byen, siger Erling Kristensen.

Der er ikke truffet nogen beslutning om noget, men bliver det Vænget, er det ikke umuligt, at der alligevel kan blive plads til samlingerne. Det har vi ikke undersøgt endnu.

Men under alle omstændigheder er Vænget efter min opfattelse en dårlig løsning for Hauch samlingen fortsætter han.

Mine tanker går i retning af, at Hauch-samlingen skal have den prydplads som den fortjener, og jeg vil gøre hvad jeg kan, for at samlingen får en ordentlig plads i Sorø. Det opfatter jeg ikke som stiftelsens sag alene. Jeg håber at mange gode kræfter i Sorø vil arbejde med, så den ide kan realiseres.

Erling Kristensen fortæller videre, at stiftelsens nye bestyrelse har gjort et ret grundigt stykke arbejde for at sætte sig ind i samlingen og få en vurdering af dens værdi.

- For nogen tid siden havde vi rigsantikvar Olaf Olsen med på besøg i Hauchs Physiske Cabinet. Han har vurderet samlingen til at være et nationalt klenodie, så at det handler om en samling af ganske usædvanlig karakter, er stiftelsen helt på det rene med, fortæller rektor.

I stiftelsens flytteplaner har også Molbechs Hus været inde i billedet, men den tanke har man foreløbig forladt.

-I øjeblikket bor der kostelever i Molbechs Hus fortsætter Erling Kristensen.

-Det vil vi meget gerne fortsætte med. Det er nemlig sådan, at skolen også næste år har større søgning til sin kostafdeling, end der egentlig er plads til. Der er vi jo glade for, og vi kan altså klare problemet ved at benytte Molbechs Hus.

Dagbladet d. 7/4 1994.

Soranske penne

Justus Hartnack: Wittgenstein og den moderne filosofi

Justus Hartnack: Imanuel Kant, en indføring og fortolkning af hans erkendelsesteori, etik og æstetik.

Justus Hartnack: Erkendelsens grundlag.

Alle tre på C. A. Reitzels forlag i paperback.

Den første er for så vidt ikke ny: En oversættelse af den i USA udkomne bog med samme titel i 1986, som atter bygger på den allerede i 1962 udkomne danske udgave med samme navn. Et af de virkelige betydningsfulde bidrag til forståelsen af Wittgenstein og dermed til forståelsen af den moderne filosofi i det 20. århundrede. Nyt i værket er dog omtalen af de mange fortolkninger, som Wittgenstein har givet anledning til. I et interessant efterskrift tager Hartnack udgangspunkt i den kritik, der er rettet mod hans egen fortolkning af Wittgenstein - og ikke mindst hans gendrivning deraf. Bogen kan

på det varmeste anbefales. Dette gælder sandelig også det lille værk om *Kant* (små 100 sider), hvor vi ikke alene hører om *Kant* som menneske, men nok så spændende overværer en sammenligning af *Kant* og *Wittgenstein* på det tentative plan. Uhyre interessant.

Morsomst er dog nok den sidste bog om erkendelsens grundlag, hvor *Hartnick* ikke lægger fingre imellem sin kritik af hverken *Nørretranders* »Mærk verden« eller *Ole Fogh Kirkeby* (og *Torben Tambø*) i deres »Guds Ur«. *Hartnick* tager udgangspunkt i de såkaldte matematiske og logiske paradokser, f. eks. »Akillus og skilpadden« (det Zenonske paradoks) og ikke mindst »Løgn-paradokset«, der med vanlig elegance opløses i udslag af kategorifejltagelser. Undervejs er der hugs til kæben til de førnævnte forfattere.

Når man læser *Hartnick* får man lidt ondt af alle dem der ikke har haft den fornøjelse at opleve ham in persona ved forelæsningserne. At høre hans distinkt veludtalte dansk er en fryd. En glæde som genopleves, når man læser ham.

Justus Hartnick blev professor i Århus i 1954. Før denne skelsættende dag var der egentlig ingen, der havde regnet faget Filosofi for noget særligt - og slet ikke noget, som man skulle bruge særlig megen tid på. Alle formodedes at kunne bestå den filosofiske prøve efter et par ugers manuduktion. Det tør siges at den tid var forbi med *Hartnicks* ankomst! Bogstaveligt talt fra dag til anden skabte han respekt om faget med en utvetydig programerklæring: Filosofi er en af de væsentligste forudsætninger for at forstå, hvordan mennesker kommunikerer ved hjælp af sproget, og hvor galt det går, når man ikke kan anvende sproget!« De, der lo, grinede ikke efter den første eksamen.

Nu var det at få sprogets mester til universitetet sådan set ikke i sig selv noget nyt: Stopfyldte auditorier ved Prosektor *Kn. Aa. Lorentzens* anatomiske forelæsnings - man sagde, at han kunne beskrive *Marelyn Monroe* uden at fjerne hænderne fra lommerne! Det var bare flot. I

fysik-auditoriet samlede Professor *Werner* fulde huse hver onsdag - man kom for at høre det dansk, som taltes her: enestående smukt og velmoduleret. Vi var egentlig ganske godt vant. Men så kom *Hartnick* og bragte endnu en dimension ind i sproget: Hvor vi havde glædet os over det deskriptive som det dominante, fik vi nu en art mental krystalklar oplevelse, som man vitterlig diskuterede indbyrdes efter forelæsningserne. Vi enedes om at kalde det for erkendelse i mangel af bedre. Og det var sandelig interessevækkende! At dertil kom, at *Hartnick* havde taget sin bil med fra USA (Ja, det var et Dollargrin), hans ulastelige påklædning og meget imødekommende interesse for studenterarbejdet (ledende Senior i mange år) gjorde alt i alt, at en nyvurdering af faget Filosofi lettedes betydeligt. Der forekom på mere end en måde at være langt fra *Kants* slåbrok og nathue til denne hypermoderne repræsentant for den nyeste tænkning. Det afgørende er dog, at der vitterligt kom noget godt ud af det, hør blot:

C.a. 25 år senere hørte jeg dav. *Olv Boye*, kardiologisk afdeling sige følgende: »Det er klart, at den nye filosofiundervisning har givet studenterne et bredere ståsted. Før i tiden hørte vi ofte medicinske studenter operere med udtryk som »smerter under skulderbladet«, hvor vi ved nærmere eftersyn altid kunne finde ud af, at studenten mente »nedenfor« skulderbladet. Disse unøjagtigheder møder vi ikke så ofte mere, og jeg tror, det er filosofiundervisningen, der har hjulpet. Gad vist, hvad *Boye* ville have sagt idag? Tivertifælle nok ikke det samme. Bamse og Kylling har ikke kun gjort det gode ...

Red.

Gammelsoraner Cricket kampen for halvtreds år siden

Søndag den 17. september 1944 præsenterede sig som en smuk, stille, solfyldt sensommerdag, - og var dagen for den årlige Gammelsoranerkamp. Gæsterne ankom hen på formiddagen og blev beskuet med ærefrygt og beundring. *Aage Krebs* var kaptajn for De Gamle.

Omkring Store Plads var samlet flere hundrede tilskuere, elever, Gamle, lærere og byens borgere. Alle med interesse for og viden om cricketspillet. Scoreerne sad bag deres borde mellem de to store træer ved tennisbanen, der hvor de nye alumnaer ligger. Skodderne på Ridehuset og dets sidebygninger var lukket til. Spillet kunne begynde.

Skoleholdet var stærkt det år og som det fremgår af regnskabet, havde det også bredde på gærdesiden. *Torben Balstrup* (S 45) var kaptajn.

De gamle gik som sædvanlig først til gårdet. Efter et par timer var alle gårder faldet for ialt 111 points. Af regnskabet er fra *Kaj Erik Jørgensen* tog 8 gårder for 53. Ved 15-tiden var det Skoleholdets tur til at gå til pindene. *Jørgen Arnsbjergs* og *Kaj Erik Jørgensens* (begge S 46) præstation som åbningsgårder mod et særdeles farligt kasteangreb blev belønnet med talrige klapsalver. Det ses ofte at to gårder, som længe har stået inde sammen, falder kort efter hinanden. Det var også tilfældet her. *Arnsbjerg* efter at være blevet løbet ud med en score på 59 og *Kaj Erik* grebet ud med 31. Af regnskabet læses, at der måtte kæmpes for hvert point. De tre første gårder bragte totalen op på 111 points, hvorefter resten af holdet bidrog med yderligere 100, heraf *John Olsen* med 44.

Ved aftenmåltidet var der roser fra De Gamle til Skoleholdet og dets træner, lærer *Thomsen*. Ikke uventet gik de to præmiebats til *Jørgen Arnsbjerg* og *Kaj Erik Jørgensen*. Undertegnede, som overværede hele kampen, erindre den gærdestand som noget af det fornæmste, jeg har set

Søndag den 4. september i år fejres 100 året for den første fuldtud regnskabsførte Gammelsoraner Criketkamp, den som blev omtalt i majnummeret af Soraner Bladet.

Kom til Sorø og se om *Jørgen Arnsbjerg* og *Kaj Erik Jørgensen* er åbningsgårder, om *Per Martens* bowler og om Skoleholdet vil kunne skabe tradition for at vinde hvert halvtredsindstyvende år.

Flemming Balstrup (S 48).

Jydsk afdeling

samlede Kr. Himmelfartsdag 11 medlemmer med familie, i alt 23 personer til den årlige BATØK. Aldersmæssigt spredte vi os fra årgang 39 til årgang 73. Årgang 39 er 73 år og omvendt, årgang 73 er 39 år gammel. Vi er vant til, at vejret er godt nævnte dag, og i år holdt også denne tradition. Efter indtagelse af den medbragte madkurv og afholdelse af generalforsamling, startede dysten. På generalforsamlingen blev beretningen og regnskabet godkendt, og bestyrelsen genvalgt.

Ved BATØKKEN blev der kæmpet hårdt om den eftertragtede titel, og resultatet blev, at Flemming Borch Jensen (se billede på forsiden af maj nr. 1993), blev vinder med titel af pave 6. På grund af varmen og tiden orkede vi ikke mere.

Næste år vil vor sammenkomst blive afholdt på samme matrikelnummer som i år, og hvis planlægning var et problem for de, der ikke kom i år, skal det hermed offentliggøres, at datoen næste gang er 25. maj 1995. Men mere herom senere.

*På afdelingens vegne,
Peter Erbs* (S 64).

Forventningsfyldt??

Soranerbladet har bedt studievejleder *Monica Lund* om at finde et par elever, som vil give deres tanker stemme til et interview om deres fremtidsdrømme, og her sidder vi nu i det gamle rektorkontor, som er omdannet til studievejledningskontor i det daglige. Tre elever, en ung mand, *Rasmus* (som det lykkes Deres udsending at kalde *Frantz* et par gange, før det stoppes endegyldigt!). To piger, den ene bor i Molbechs Hus (Det associerede alumnat!). Den anden i Gymnasiet, hvilket virker lidt mere overskueligt: Det kender Soranerbladets red. jo selv.

Rasmus er matematiker, men har ikke desto mindre fransk på højt niveau, det må der være en mening med?: »Ja, det er der skam i høj grad! I mine planer indgår nemlig, at man kan klare sig på fransk.« »Hvordan?«. »Ja, jeg regner med at gå i gang på Danmarks Tekniske Universitet (det er det gamle DTH), for at læse datalogi. Efter det, en hurtig tur til USA, og så Frankrig«. »Var det ikke nemmere at gå til Frankrig først på en gang Eurotrail og så det andet bagefter?«. *Rasmus* smiler overbærende: »Næh, i Frankrig har man faktisk den mest specialiserede EDB-forskning i verden, så det er derfor!«. Soranerbladet, beskæmmet: »Javell, jeg mente bare, at du måske havde lyst til at se lidt andet end skærm her i den kommende tid?«. »Nej, jeg er indstillet på at komme igang med med det samme, det er for mig vigtigt at få dygtiggjort mig først, så kan det andet komme ovenpå!«.

Ea har lige været interviewet i Dagbladet, så her kan jeg straks slynge ud: »Ja, du skal da i det mindste på ferie på Mallorca!«. »Nej, det har du misforstået! Jeg skal ganske vist til Mallorca, men det er ikke for at feriere, men derimod for at tjene penge, idet jeg rent faktisk skal være bartender, til sæsonen slutter engang i efteråret!«. »Hvad så, når vinteren banker på døren?«. »Ja, jeg vil forsøge at komme ind i en teatergruppe, som arbejder med eksperimenterende teater - såvel indhold som form. Det har min store interesse, og

jeg tror faktisk, det er min fremtid, som ligger der, selvom jeg erkender, at det at danse - teatralisk - ikke lige er noget for en 60-årig eller en 40-årig for den sags skyld. Jeg vil ihvertfald klø på, jeg har det godt med min beslutning!«

»*Nadja*, du er den sidste, skal du heller ikke på TREK til Himalaya eller Bhutan?«.

»Nej, da! Selvfølgelig vil jeg da tå den med ro her i sommer, men så går jeg igang efter ferien på universitetets Lægeskolek. »Ved du, hvad du går ind til?«. »Ja, det tror jeg! Jeg er arveligt belastet, og selvom jeg kender alle de mørke og triste sider af lægegerningen, så er der ikke noget at gøre, jeg er solgt på det job!«. »Og så har du vel den opfattelse, at du skal være videnskabeligt orienteret overlæge somewhere?«. »Nej! Jeg skal há min egen lille biks, hvor det hele kan overskues, og hvor man kender sine patienter - intet karriereræs hos mig!«

»Det undrer mig lidt, at I alle er så determinerede - jeg havde den opfattelse, at alle studenter skulle há fri et år og verden rundt for at samle kræfter til det egentlige studium, men der må da være et flertal af jeres kammerater, som skal afsted?«. *Rasmus*: »Hos os i min klasse er der et par stykker - det overvejende flertal går igang med krum hals og bøjet nakke efter ferien«. *Ea og Nadja*: »Det er det samme hos os - vi vil tro, at under 20% lever op til de forventninger, som du giver udtryk for!«. »Tror I, det har noget at gøre med den skole i går på? Er man mere målrettet på Sorø Akademi Skole end elsewhere?«. »Næh, jeg mener bestemt ikke, jeg er så forskellig fra andre gymnasieelever«, mener *Frantz* -undskyld *Rasmus*! »Jeg føler mig bestemt ikke som afvigende midtnormalen med hensyn til opfattelse af gymnasium, uddannelse o. l.«. »Ah-ha, jammen *Rasmus*, hvad mener du egentligt om Skolen?«, »kort fortalt, begge mine søstre har gået her, og - jeg vil ikke sige, de har grædt sig i søvn hver aften - men de hadede skolen, altså Sorø, kunne ikke fordrage den - heller ikke idag! Men

Allegretto C. M. Bellman

Sjunga om studentens lyckliga dag!
 Låt om os fröjdas i ungdomens vår!
 Än klappar hjärtat med friska slag,
 och den ljusnande framtid är vår.

Inga stormar än
 i vårt sinne bo,
 hoppet är vår vän,
 vi dess löften tro,
 när vi knyta förbund i den lund,
 där de härliga lagrarna gro.

H. Säterberg

hvad jeg skulle svare!«. »Og hvad med pigerne?« *Ea*: »Jeg har boet på alumnatet Molbechs Hus, så jeg forstår egentlig stadigvæk ikke, at jeg overhovedet har haft tid til at læse lektier! Hver dag har der været så mange ting - alle relateret til skolen - som har fyldt mig, jeg holder da af stedet, der er klart, men definitioner, det vil jeg helst undgå!«.

Nadja: »Ja, det er svært, men både kammeratskab, de fysiske rammer og alle de tilbud, man har - selv lærerne, det går op i en højere enhed, som vi måske idag ikke kan pinde i stykker, men som vi måske om nogle år kan fornemme mere klart, end vi formår idag. Jeg synes, at jeg gerne vil tå et lidt stort ord i min mund og sige, at jeg føler, Sorø har modnet mig på en eller anden måde, som jeg måske ikke ville have oplevet det på et andet gymnasium!«. »Man skulle vel ellers tro, at du med din baggrund måske ville føle en art rodløshed?«. »Ja, det er nok rigtigt, men du må så ikke se bort fra, at man føler selvstændigheden meget kraftigt, når man har oplevet rodløsheden!«

Her slutter vi - udenfor regner det igen, en mild forårsregn, på mange måder et rigtigt grødevejr! Jeg havde stor lyst til at spørge *Monica Lund*: »Hvis du havde haft en anden studievejleder - dengang, hvad ville du så have været?«

Brev fra samlingerne

Den 15. sommersæson er i fuld gang og Den Naturhistoriske samling summer af glade barnestemmer. Hvor jeg året igennem har spredte besøg, så ligger de tæt her i maj-juni og igen i august-september. I 80'erne kom besøgsantallet op på 4-5000 om året (se Danmarks statistik kode: 06 335-0030094) og vores besøgsprotokol bugner af tilfredse bemærkninger. Jeg mener, at vi er nået en grænse for, hvad vi kan klare i week-ender, hverdagsaftner og mellemtimer i vores hverdag. Derfor gør jeg ingen særlig reklame for samlingen p. t.

På den anden side må det være »sens« pligt, at så mange, som overhovedet muligt får lejlighed til at stifte bekendskab med dette enestående stykke kulturhistorie. I disse tider med konkurrence gymnasierne imellem mener jeg, iøvrigt også, at vi skal bruge alle kneb for at gøre os synlige i lokalsamfundet!

Rygterne har svirret i de senere år om samlingernes skæbne. De tog til da stiftelsens direktør *N. H. Clausen* meddelte *Jørgen From Andersen* og undertegnede, at stiftelsen skulle indrette kontorer i stueetagen på Vænget og samlingerne skulle pakkes sammen her og nu. Den 19. juni kunne vi læse i Dagbladet, at direktøren for Stiftelsen *Vilhelm Bruun de Neergaard*, Skjoldnæsholm blev citeret for en afvisning af ovenstående. Sorø Akademis Nyhedsbrev for uge 21 meddelte tirsdag morgen den 24. maj »Stiftelsens bestyrelse har udpeget den nye direktør (der tiltræder 1. januar) - navnet offentliggøres den 1. juni. Men ifølge dagspressen vil den nye direktør foretrække at have kontor i Søgade - og dermed er planerne om inddragelse af Vænget stillet i bero. Så Samlingerne kan blive lidt endnu.«

Nu håber jeg, at tidsfristen »lidt endnu« er nok til at overbevise besluttende myndighed om at alle skolens samlinger er enestående og at det ikke kun er *Hauch's Physiske Cabinet* der er nationalt klenodie, som rigsantikvaren for nylig udtalte efter et besøg i pågældende samling. I-øvrigt skal han ved samme lejlighed have udtalt at stiftelsen Sorø Akademi også er et nationalt klenodie.

I 1975 foreslog rektor *Arne Østergaard* at flytte »Museet« til vænget. Jeg blev bedt om at planlægge og forestå flytning og genopstilling og i den plan indgik et undervisningslokale i stueetagen på Vænget. Det viste sig hurtigt efterhånden som *Hemming Andersen* gravede sig ind i apparatdepotet ved fysiklokalerne, at fysiksamlingen krævede meget mere plads end først beregnet og Naturhistorisk Samling afstod fra undervisningslokalet i stueetagen.

Men hvis det lykkes at få et nyt kunstmuseum i Sorø, og hvis det lykkes at få plads til *Hauch's Physiske Cabinet* i kunstmuseet nuværende lokaler i Storgade, så ligger der en færdig plan for at lave et egentligt naturhistorisk museum for Vestsjælland på Vænget med undervisningsfaciliteter for børnehaver og skoler. Cafeteriafunktionen kan let etableres og der er fem toiletter. Salg af naturalier er god forretning og når man ved Højer Sluse kan sælge fårefækalier og i Sverige elg-ditto, kan vi vel i Sorø sælge gedeboller i små plasticæsker!, nå, spøg til side.

Sorø Akademis Stiftelse råder over den største samling af naturalier uden for København og Århus. Langt størstedelen er gaver fra gammel soranere, men også andre uden særlig tilknytning til skolen kommer med gaver. Dertil kommer en righoldig samling af gamle undervisningsmidler og skolens bibliotek har en samling af lærebøger fra forrige århundrede. Sikke et skole-museum her kunne laves!

Jeg mener, det tjener skolens tarv, byens tarv og dermed også Stiftelsens Sorø Akademis tarv, at denne enestående samling ikke i et øjeblik frustration forsvinder i den blå luft.

Jeg har en gang været med til at sælge ud af samlingen. Dengang biblioteket anskaffede *Holbergs* komedier blev det bl. a. muligt fordi Naturhistorisk Samling overlod en velbevaret komplet »*Flora Danica*« i løbblade til biblioteket, så det kunne indgå i handlen. Iøvrigt en kongegave til Sorø Akademi ligesom *Hauch's Physiske Cabinet*. Kvittingen ligger på Botanisk Museum i København.

Jeg tør slet ikke gætte på hvad »*Flora Danica*« idag kunne have indbragt til en tiltrængt renovering og nyregistrering af samlingerne på Vænget.

Kaj Erik Koch
se evt. tidligere artikel med kort historisk oversigt *Soranerbladet* årgang 64 nr. 10 december 1979 side 147-49.

Esthers hilsen til studenterne 1994

I slipper ikke for 2 prædikener. I morges fik I rektors, nu skal I have Esthers!

Jeg springer alle talemåder over og går lige til teksten: Bliv lykkelige! Den sande visdom, det er glæden!

Moralisterne siger: »Nyd jeres glæde med måde«.

Jeg siger: »Slå jer kun løs«.

Kan der måske være for mange duftende blomster til?

**CAFÉ • RESTAURANT
LYSTHAVE • DANSANT**

DK-4180 SORØ
TLF. 53 63 41 14 • FAX 53 63 25 23

For meget håb og for megen morgenrøde her i livet?

Ikke i følge den gode Ingemann.

Kan man være for henrykt, for betaget, for levende eller for lykkelig?

Esther siger: »Nej!«. Og i samme åndedrag. - Til lykke med jer allesammen: med huen, med ungdommen og med jeres eksamen fra Sorø Akademis Skole!

Få jer nu et liv!

For få år siden var det næsten umuligt ikke at have et liv. Du blev født et sted og knyttede forbindelser i miljøet. I dag har informationsudviklingen for alvor fat, og risikoen for at ende som et veltilpasset menneske, der tilbringer sin tid foran en skærm, arbejdende for en stedløs korporation - er stor for flere og flere af os. Et liv i en virtuel virkelighed, men uden forankring i hverdagen.

Her må Holbergs ord om den kulturelle dannelse med i min hilsen til jer: Vi er nødt til at stramme os an, udfordre os selv for ikke at ende som kultursvækkende, konsumerende zombiborgere -?

I løbet af de år, I har haft i Sorø, er der ude i verden og inde i folks hoveder foregået nogle sceneskift. Flertallet opfatter f. eks. i dag storbyen som mere skræmmende end naturen. I drager nu til byen og lægger den soranske idyl bag jer, fordi Sorø, ligesom i gamle lektor *Becks* studenterdage, ikke kan tilbyde jer en videudvikling.

Tøv af den grund ikke med at vende tilbage, ikke på nostalgisk pilgrimsfærd, eller når I engang pensioneres - men fordi I har noget på hjerte!

Vær med til at forsvare og forandre dette privilegerede område på verdenskortet.

Lad jeres talent tilføre Akademiet, Sorø og Esther det endnu mere livgivende, inspirerende og unikke, nu hvor sæder og skikke ændres, og det store billede vender.

Lev dristigt i de store byer og få os andre til at revne af misundelse.

Kære studenter 1994, modtag en skikkelig piges velsignelse!

Så er der nyt om allerede omtalte soraner-sammenrend på landsbasis

Det første Soranerstævne vil finde sted Søndag d. 21. august på Lolland, nærmere betegnet i Nakskov.

Vi er indbudt til at komme til *Otto Hagemann* (S 29) og *Frue* (forøvrigt *Jonas Bruuns* søster, hvis det siger nogen noget idag) kl. 16.00 på Sæbyholm slot, hvor *Otto* vil vise omkring - først i sit hjem, som rummer mange ikke helt ubetydelige malerier, stentøj og skulpturer. Over en drink vil *Otto* berette om sine ting, han har læst kunsthistorie i sin tid, så det skal nok blive interessant.

Da *Otto* har en stor skov ved siden af, vil vi dernæst køre en tur i skoven, og dagen slutter med spisning på Skovriderkroen, hvor den gamle redacter vil vise den flotte video om skolen. Generelt vil vi hygge os sammen, syng de kendte sange og fremfor alt fortælle anekdoter! Kort sagt en rigtig Soranerdag! Tilmeldelse til *Soranerbladets* redaktion, tlf. i Soranerbladet. Prisen vil blive noget i retning af 125 kr., som opkræves på stedet. Da der er et stykke vej, vil vi forsøge at arrangere transport i privatbiler, så lad nu ikke manglen på kørtøj afskrække jer fra at komme med: Jo flere, jo hyggeligere, jo flere, jo morsommere for de lokalt boende, som kun sjældent har lejlighed til at deltage i frokosterne i København. Hvis vi bliver rigtigt mange, vil vi leje en bus, så meld jer nu til i god tid og senest den 1. august.

Næste møde bliver i Grenaa i slutningen af september, foreløbig dato er fastlagt til den 24. september, stedet er endnu under evaluering. Her kan tilmelding osse finde sted på redaktionen - I må hjertens gerne ringe allerede i morgen!

Programmet vil være stort set det samme.

Red.

Efterlysning

Ved *Maucus Pedersens* bisættelse i Sorø kirke er der i garderoben sket en forbytning af en frakke tilhørende *Børge Carlslund S 48*, der må derfor gå en midaldrende mand rundt med en alt for stor frakke, forholdet kan korrigeres ved at kontakte *Carlslund* på adressen Frugthegnet 51, 2830 Virum.

Fatter latin - igen!!

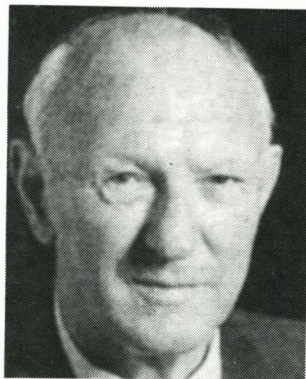
At *Svend Ranvig*, som jeg har den højeste agtelse for, kan drage den slutning at det virker helt usandsynligt at *Fatter* talte latin, er mig ubegribeligt.

Fatter var student fra Sorø (1892) og selv om han var matematiker, eller hvad det hed den gang, har han sikkert haft mindst et år, måske flere års undervisning i latin.

Hjemme citerede *Fatter* ofte følgende: »Cuneus cuneum trudit«, sagde drengen han sad på lokum og åd æbler.

Det er derfor langt mere sandsynligt at det virkelig er *Fatter* og ikke rektor *Hoff* historien er om.

Krudtpeter.

Dekoration

Det har behaget Hendes Majestæt Dronning Margrethe at udnævne *Christian Mourier* (S 36) til Ridder af 1. grad. D.v.s. Ridder af Dannebrog.

Runde fødselsdage i august 1994

1. Fhv. borgmester, cand. jur. Georg Lemke (f. 34, S 54), Rønne Alle 10, 2791 Dragør.
 1. Civilingeniør Niels Lisborg (f. 24, S 42), 1 Daloway Arundel, West Sussex BN 18 9 HJ, England.
 3. Læge Frans Fog-Møller (f. 34, S 53), Snelevevej 58, 7500 Holstebro.
 3. Direktør Bent Møller (f. 24, S 43), Mølgårdsvej 35, Bredballe, 7100 Vejle.
 4. Sophie (Fie) Knudsen (f. 14, S 33), Stubberupvej 10, 4140 Borup.
 6. Ostehandler Louis Eliassen (f. 09, S 25), Karrebækvej 38, 4700 Næstved.
 7. Kontorchef, cand. jur. Bjarne Hoff-Nielsen (f. 44, S 63), 100 Av. des Francains, B-1150 Bruxelles, Belgien.
 7. Tandlæge Jørgen Tholstrup (f. 44, S 64), Bangsbovej 5, 9200 Aalborg SV.
 8. Civilingeniør Sjurour Dahl (f. 09, S 27), Valby kirkevej 7, 2500 Valby.
 9. Farvehandler Leif Carlsen (f. 24, S 43), Storgade 46, 1., 4180 Sorø.
 10. Arkitekt MAA Jørgen Klysner (f. 24, S 43), Valmuemarken 4, 3060 Espergærde.
 10. Cand. phil., restauratør Niels Peder Bjørn Lønholdt (f. 44, S 62), Bredstedgade 2, 3 t. h., 5000 Odense C.
 10. Direktør, skibsmægler Finn Johannes Poulsen (f. 44, R 61), Lerklinten 21, 4220 Korsør.
 13. Havearkitekt Børge Sevaldsen (f. 14, R 32), Tårnbæk Strandvej 59M, 2930 Klampenborg.
 13. Læge Kjeld Seyer-Hansen (f. 09, S 28), Buen 9, 7321 Gadbjerg.
 14. Fhv. direktør, civilingeniør Gunnar P. Rosendahl (f. 19, S 39), Nørgårdsvej 29B, 2800 Lyngby
 15. Civilingeniør Lars Bentzon Hvitved (f. 44, S 64), Frederiksberg Alle 29, 1. tv., 1820 Frederiksberg C.
 19. Pokurist Asger Poulsen (f. 14, S 32), Lysagervej 24, 2920 Charlottenlund.
 20. Redaktør Otto Fog-Petersen (f. 14, S 32), Klostervænget 12, 3360 Liseleje.
 20. Rektor, cand. theol. Gudmund Værgge (f. 19, S 39), Haydnsvej 11, 7400 Herning.
 21. Viceskoleinspektør Karl Olav Gamdrup (f. 14, S 33), Nyvej 15, 7100 Vejle.
 22. Lektor, cand. oecon. Jens Roed (f. 24, S 41), Søndergårdsvej 21, 3500 Værløse.
 24. Underdirektør Arne Erik Søeborg (f. 19, S 38), 27 Egerton Road, Bexhill-on-Sea, East Sussex, England.
 25. Sognepræst Jørgen Juul (f. 34, S 53), Gunderup Præstegård, 9260 Gistrup.
 27. Servicemontør Flemming Lintrup (f. 44, R 62), Engvangsvej 69, 4600 Køge.
 27. Direktør Paul Nyegaard (f. 34, S 53), 606 La Font des Fades, F-06370 Mouans Sartoux, Frankrig.
 29. Grafisk Formgiver Jesper Wetterslev Frederiksen (f. 44, R 61), St. Knuds Vej 8, 1903 Frederiksberg C.
 30. Werner Frejberg-Jensen (f. 34, S 47), Soranske Samfund kender ikke adressen.
 30. Major Jes E. Jessen (f. 19, R 34), Marskengade 8, 2100 København Ø.
 30. Mag. art. Jens Toft (f. 44, S 63), Stenosgade 5, 2., 1616 København V.
- Oplysninger og rettelser meddeles til civilingeniør Poul Andersen, Jægerhusene 41, 2620 Albertslund, tlf. 42 64 50 70.
SKA.: Seneste kendte adresse.

Nyt legat til skolen!

Tidligere Rektor *C. C. Andersen (S 14)* har testarisk skænket et nyt stort legat til Sorø Akademis Skole. Fonden er på 2 mio. kr.

OH jubel - OH salig fryd!!

Batøk-pokalen atter hjemme efter to år i udlændighed hos Herlovianerne!

Efter hård men veltilrettelagt kamp lykkedes det Kristi Himmelfartsdag Soranerne at tilbageerobre pokalen fra Herlovianerne, men vi havde også rustet os til tænderne: En strateg, en veteran, en planlægger, en rådgiver og (for en sikkerhed skyld) en læge - som løb af med pokalen: *Mogens Skovgaard S 65*. Da det vindende hold arrangerer festlighederne, var det atter i år *Jesper Rothe Hs 75* og *Michael Bjerglund Hs 75* som stod for den praktiske gennemførelse, og atter må vi beundre deres organisationstalent: 4 kæppe får de for flot iscenesættelse, eller skulle vi snarere sige: »Fæppe«, som det hedder på Herloviansk!

Der var et godt fremmøde - regulære tropper udgjorde 21 mand, med tros og træen over 40, 3 grupper i de indledende heats - herefter frokost i det grønne, og slutteligt »Le grand finale«, hvor der måtte mange runder til, før vinderen var kåret kl. 15.20. Det gode vejr havde lokket mange tilskuere frem i krattet, men de forlod i hast stedet for at undgå, at deres børn skulle tage varig skade af at se voksne mænd fægte vildt i luften med store kæppe! En enkelt hørt bemærkning skal dog refereres: Barn, 4-5 år: »Far slår de hinanden ihjel med de store kæppe?«, Replik: »Nej mit barn, de kan ikke ramme!!«

På billedet ses strategen, planlæggeren, veteranen og rådgiveren. Lægen er ved at gøre instrumentet klar... Jesper Rothe kniber sig i armen) »Drømmer jeg eller er jeg vågen!«.

Sidste års vinder, Jesper Rothe (HS 75) overrækker trofæet til årets pope: Mogens Skovgård (S 65).

Aldrig set før!

Ikke et dirty trick, men en iskold beregning nagler fjendens kæp til jorden. Idéer til et navn til sådan et slangetungehug - S. O. S. til redaktionen. Bedste forslag får en flaske rødvin.

Nekrolog

Læge Erik Velling, født 19. juli 1910, student fra Sorø Akademi 1929, døde stille på Nakskov Sygehus d. 28. april 1994 efter en kotere indlæggelse.

De senere år havde *Erik* vanskeligheder med sit helbred. Her var *Ingerlise* ham en vidunderlig og trofast hjælp. Ved indlæggelsen var det *Eriks* ønske at få lov at sove stille ind.

Vi er mange, som vil savne *Erik*. Naturligvis først og fremmest børnene og *Ingerlise*, men også vi - hans venner - og tidligere patienter har mange taknemmelige minder om *Erik*.

Som læge var *Erik* fremragende. Altid parat til at rykke ud, altid rolig, og dermed beroligende, når han stod ved sygesengen i hjemmet. Han var meget vidende om alt, som i årene efter krigen krævede meget af læger, fordi så mange nye behandlingsformer opstod. Aldrig har vi set ham utålmodig, fortravlet eller træt, selv om hans omfattende praksis må have krævet meget af ham. *Erik* var tro imod sit lægeløfte, og meget omhyggelig i hele sin lægegerning.

Vi har heldigvis i tide nået at sige *Erik* tak mange gange, inden han lukkede sine trætte øjne.

I flere år har vi haft den lykke at have *Erik* og *Ingerlise* som gæster Nytårsaften.

Her var det ikke lægen, men vennen som spredte ro og hygge.

Selv om *Erik* ikke fungerede som læge de sidste mange år, vil vi mindes ham for hans lægegerning, og for et vidunderligt venskab.

Otto og Dorte Hagemann.

Soranske dødsfald

ERIK VELLING S 29

19. juli 1910 - 28. april 1994

FINN STEGE R 47

13 juni 1928 - 18. april 1994

Holbergs komedier grundlag for doktorafhandling

Lektor *Jens Kr. Andersen*, Institut for Nordisk Filologi har fået antaget sine 3 bøger om Holbergs primærkomedier til forsvar for den filosofiske doktorgrad på RUC. d. 17. juni. Vi vil i et senere nummer lade *Henrik Neendam* anmelde de trede værker samt forsøge at få fat i en observatør til d. 17. juni, hvor translokationen i Sorø jo i nogen grad har redaktionens bevågenhed.

Medlemskontingentet

er af generalforsamlingen fastsat til kr. 150,- i 1994. For medlemmer fra og med årgang 1985 samt for medlemmer, der er fyldt 67 år, dog kun kr. 100,-

Soransk Samfunds kasserer:

Torben Juul Andersen
Dalgas Have 6, IV tv.
2000 Frederiksberg
Telefon 38 34 78 38
Postgiro 4 00 17 10

Kontingent m. v.:

SOR-data
Soransk Samfund
Dalgas Have 6, IV tv.
2000 Frederiksberg
Postgiro 3 27 13 07

OBS-Årgang 93 er kontingentfri.

Henvendelse vedrørende SORANSK SAMFUND stiles til:

Formanden, advokat Niels Ulrik Kopp
Ny Kongensgade 20
1557 København
Telefon 33 12 66 48

SORANERBLADET Redaktion

Morten Nørsgaard
Kongsdalvej 43
2720 Vanløse
Tlf. 38 79 13 37 (bedst 17-19)
telex +45 38 71 72 63

SORANERBLADET Administration

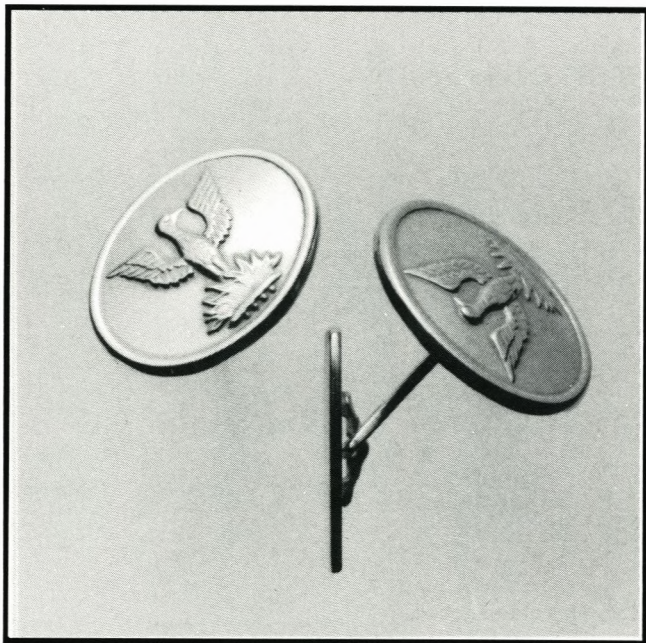
Torben Juul Andersen
Dalgas Have 16, IV tv.
2000 Frederiksberg
Tlf. privat 38 34 78 38

Sorø Bogtrykkeri ApS
Alléen 9, 4180 Sorø
Tlf. 53 63 05 75 - Fax 53 63 51 75

ISSN 0903-1340

Soranske manchetknapper

Som guldsmedsdesigner er det afgørende at vide, at det smykke man skaber, får betydning. Og da jeg nu i nogle år har haft et nært kendsskab til Sorø Akademi og de traditioner, der knytter sig til, faldt det mig naturligt også at designe et særligt Soraner smykke.

Manchetknapper i gul-guld

De Soranske manchetknapper fremstilles i 18 karat gul-guld. Forsiden har Fugl Phønix som motiv, hvor imod bagsiden er beregnet til at indgrave initialer og årgang, hvis man har det ønske.

Prisen er 3500 kroner parret og købes på bestilling.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, which reads "Urban Flyxe". The signature is written in a cursive, flowing style.

H H BACHE

PARSBERGVEJ 50
2830 VIRUM

Adressændringer og re-
klamationer rettes i Skan-
dinavien til det lokale
postkontor.

Indhent tilbud på

Person-, Last-, Varevogne

4100 Ringsted	4200 Slagelse	4300 Holbæk	4400 Kalundborg	4500 Nykøbing Sj.
Bragesvej 9	Elmedalsvej 1	Hovedvej 4	Slagelsevej 162	Autogården
53 61 33 55	53 53 33 75	53 43 41 22	53 51 11 66	53 41 11 22

VI KØBER

KOSTBARE BØGER OG BOGSAMLINGER
TILBUD GIVES
NORDENS ÆLDSTE ANTIKVARIAT

LYNGE & SØN A/S

SILKEGADE 11, 1113 KØBENHAVN K.
TLF. 33 15 53 35

Sorø Akademis
Skovdistrikt

Telf. 53 63 01 25

ADVOKAT**CENTRET**

Havnepladsen 6
4300 Holbæk
Tel 53 43 44 45
Fax 53 43 01 12
Giro 3 03 81 81

Steen Harrsen advokat (H)
Michael Abel advokat (L)
Jens Klokhøj advokat (L)
Finn Jørgensen advokat (L)
Palle Andersen advokat (H)